

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ
นักศึกษา	นายสาธิต ทองคำแท้
รหัสประจำตัว	41064015
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2546
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล ดำรงเสถียร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์สุทัศน์ จุฬามานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทางกายภาพของคลองผดุงกรุงเกษม และเสนอแนวคิดในการพัฒนาคลอง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งประกอบด้วย ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำ สักยภาพของลำน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวความคิดในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องของบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยการสัมภาษณ์ การสำรวจภาคสนามของคลองผดุงกรุงเกษม โดยกล้องถ่ายรูป กล้องถ่ายวิดีโอ ข้อมูลทางด้านเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะและแนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ

จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องของบริหารจัดการท่องเที่ยวในการพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันถึงความเป็นไปได้ แต่จะต้องมีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางน้ำ ลำน้ำจะต้องมีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางน้ำซึ่งประกอบด้วย สภาพของลำน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ และโครงสร้างพื้นฐาน จากการสำรวจภาคสนามพบว่า

สภาพของลำน้ำโดยทั่วไป ขนาดความกว้างของคลอง 25 เมตร ส่วนขนาดความยาวของคลองโดยประมาณ 5,700 เมตร ตลอดลำคลองมีถนนขนานไปกับลำคลองทั้งสองด้านเกือบตลอด และมีเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กและทำน้ำทุกระยะ ระดับน้ำในคลองถูกควบคุมด้วยประตูน้ำบริเวณปากคลองและท้ายคลอง และทัศนียภาพริมสองฝั่งคลองถูกบดบังด้วยต้นไม้สูงใหญ่และราวกัน

ตกที่อยู่ริมสองฝั่งคลอง ส่วนของคุณภาพน้ำของคลองนั้นอยู่ในการควบคุมดูแลของกองควบคุมคุณภาพน้ำ สำนักการระบายน้ำกรุงเทพมหานคร

แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่อยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษมมีสถานที่สำคัญตั้งอยู่ริมคลองซึ่งสามารถมองเห็นได้จากเรือและบริเวณใกล้เคียง เช่น วัดเทวัญจรรยาวิหาร วัดโสมมณีสถิตวิหาร วัดเทพศิรินทราวาส ทำเนียบรัฐบาล สหประชาชาติ ตลาดโบ๊เบ๊ สถานีรถไฟหัวลำโพง ห้างสรรพสินค้าริเวอร์ซิตี้ วิถีชีวิตของชุมชนที่อยู่ริมคลอง และอื่นๆ ที่น่าสนใจในความเป็นเมืองแต่ยังขาดการเตรียมพร้อมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐานคลองผดุงกรุงเกษมยังคงมีทำนบน้ำหลงเหลืออยู่แต่อยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมขาดการพัฒนา ไม่มีสถานที่จอดเรือหรือท่าเรือ ร้านอาหารจะอยู่บริเวณปากคลองกับท้ายคลอง การเข้าถึงคลองสามารถเข้าถึงได้หลายเส้นทางในคลองผดุงกรุงเกษม เนื่องจากคลองมีความยาวอยู่ในหลายพื้นที่ที่ครอบคลุม มีถนนสายหลักตัดผ่านหลายสาย จากการสำรวจในด้านโครงสร้างพื้นฐาน คลองผดุงกรุงเกษมยังขาดศักยภาพในส่วนนี้อยู่มากเนื่องจากคลองผดุงกรุงเกษมไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อจุดประสงค์ในเชิงการท่องเที่ยว ดังนั้นในการพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมจะเน้นในส่วนที่ยังขาดหายไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ

การพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ผู้วิจัยมีแนวความคิดในการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ศักยภาพของลำน้ำ แหล่งท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน

1. แนวคิดในการพัฒนาสภาพของลำน้ำโดยรอบที่อยู่ริมคลองส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือ การมองเห็นในขณะที่นั่งบนเรือหรือเดินอยู่ริมฟุตบาท การสร้างขอบเขตทางสายตารูปแบบต่างๆ การจัดภูมิทัศน์บริเวณทางเท้าและริมอาคาร

2. แนวคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นมาใหม่ที่อยู่ริมคลอง เพื่อเตรียมการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมหรือผู้ที่มาเยี่ยมชม การหาพื้นที่สีเขียวที่อยู่ริมคลอง การจัดเตรียมที่พักผ่อน แพนผัง ทำน้ำหรือท่าเรือ บุคลากรที่จะให้ความรู้ในสถานที่นั้นๆ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่ควรพึงมีแก่ผู้ที่มาเยี่ยมชม

3. แนวคิดในการพัฒนาส่วนของโครงสร้างพื้นฐานที่ยังขาดให้ครบสมบูรณ์ตามองค์ประกอบ ทำการปรับปรุงทำน้ำหรือท่าเรือของเดิม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์บริการด้านความปลอดภัย ที่จอดรถ ท่าเรือ แหล่งบริการเรือเช่า ที่จอดเรือ

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้แก้ไขพัฒนาคลองผดุงกรุงเกษมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ หรือเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำโครงการหรือออกแบบให้มีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยต่อไปในอนาคต

Thesis title	The Development Of Phadungkrungkasem Canal To River Tourism
Student	Mr. Sathon Thongkhumtae
Student ID.	41064015
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom Mr. Sutus Jufamancee

ABSTRACT

The purposes of this research were to study physical environment and to develop Phadungkrungkasem Canal which was consisted of the attitude of river tourism development, potential of water way, water tourism location and basic structures, in order to take this study results to be the outline to develop the physical environment of Phadungkrungkasem Canal to be the river tourism place. The sample were the people who worked in tourist industry which by the interview, field survey, photography, video tape, documentary data, gathering and analyzing raw data and information from the concerned researches.

From the research we found that the important factors to make Phadungkrungkasem Canal to be the tourism location was based on the basic tourism factors which consisted of 3 items collecting from the thought of the sample group who were interviewed during the research that having the same direction of possibility. The canal just the have a components are the river of tourism, the natural status of water way, tourism location and basic structure .

Natural status of water way width 25 meters length 5,700 meters. Along the canal were both sides paralleled by the road, embankments and piers by the distance. By the estuary and the end of the canal, the sight seeing of both sides were covered by the big trees and fences. The qualities of the water were controlled by quality control division in Bangkok drain water bureau.

Tourism location along the side Phadungkrungkasem Canal that was seen from the ferry boat and nearby area was composed of, some temples ie., Wat Sommanutwiharn, Wat Dhepsirinthawas, Government Residence, United Nation Building, Bhoa Bhey Wholesales Market, Hua-Lum-Pong Central Railway Station, City Complex Department Store, Life style of community living along the canal and etc.

Basic structures of Phadungkrungkasem Canal there are some left damaged piers which are lacked of reconstruction and there is no port for boats. Besides, The restaurant and car parking are located only on estuary and the end of the canal. There are many ways to approach the canal due to its length and flows have covered many areas and which some main road are passed by. According to the survey in the basic structures, Phadungkrungkasem Canal is lacked of quite some potential in basic structures, mainly due to it were not designed to be tourism place so in the way of development we will indicate into this lack factors.

In developing Phadungkrungkasem Canal to be the tourism place, the researcher have outline idea that were separated in 3 parts as, Water way status, Tourism located, Basics structures.

1. Ideal of performance development along the canal that was the obstacle of boat sailing, sight seeing when traveling in boat and walking along the foot path including the creation of edge of eye-sight in difference patterns, also to make geography view, foot path and building in order.

2. Ideal of development the tourism locations and the new tourism places along the canal in order to prepare to welcome the tourist and visitors, looking for the green areas and rest places, maps, piers or ports, guides who will give the know ledges and information of visit places, including another accommodation facilities that need to preserve for the visitor.

3. Ideal of development the basics structure of Pradungkrungkasem Canal which was still in completed in the essential factors, implementing ports, renting boat area and boat parking.

The result of this research should be utilized to implement and develop Phadungkrungkasem Canal to be the new river tourism place or to be the initial basic data using for the project or designed pattern for future appropriated facilities.